

Sygnatura akt XV GCupr 1139/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 22 października 2013 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu XV Wydział Gospodarczy w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Łukasz Kurnicki

Protokolant: Ewa Manowita

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2013 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) (...) we W.

przeciwko P. P.

o zapłatę 1 562,91 zł

I. oddala powództwo w całości ;

II. przyznaje kuratorowi nieznanego z miejsca pobytu pozwanego D. J. kwotę 300 zł (trzysta złotych) tytułem wynagrodzenia za podjęte czynności.

XV GC upr 1139/13

UZASADNIENIE

Strona powodowa, (...) (...) z siedzibą we W. wniosła o zasądzenie od pozwanego P. S. kwoty 1.562,91 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu. W uzasadnieniu pozwu wskazano, że strony łączyła umowa o współpracy, a pozwany tylko częściowo wywiązywał się z obowiązków wynikających z zawartej umowy.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym zasądzono dochodzoną pozwem kwotę oraz zwrot kosztów postępowania.

Z uwagi na niemożność ustalenia miejsca pobytu pozwanego nakaz zapłaty został uchylony a dla pozwanego ustanowiony został kurator w osobie D. J..

W odpowiedzi na pozew kurator pozwanego wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Na rozprawie w dniu 22 października 2013 r. strony podtrzymały swoje stanowiska. Pełnomocnik strony pozwanej wskazał, że strona powodowa nie posiada oryginału umowy zawartej pozwanym - pozwany podpisał egzemplarz umowy i przesłał stronie powodowej jej skan drogą elektroniczną. Pełnomocnik strony powodowej nie potrafił wyjaśnić, dlaczego w informacji o logowaniu jest tylko jedna pozycja z datą oraz wskazał, że nie potrafią tego również wyjaśnić informatycy strony powodowej. Pełnomocnik strony powodowej wskazał też, że krótszy login pojawia się wtedy, gdy klient korzysta z bazy danych dłużników, natomiast dłuższy login, gdy klient sprawdza siebie lub kogoś innego lub też jest sprawdzany w programie R. F.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strona powodowa, (...) (...) we W.w ramach prowadzenia działalności gospodarczej zajmuje się pośrednictwem w udostępnianiu informacji gospodarczych polegającym na: przyjmowaniu informacji gospodarczych od przedsiębiorców, przechowywaniu informacji gospodarczych oraz ujawnianiu informacji gospodarczych.

(fakt znany Sądowi z urzędu)

Strona powodowa zaproponowała pozwanemu zawarcie umowy opisanej w jej projekcie z dnia 31 maja 2011 r. oraz projektach aneksu i aneksu nr (...) do umowy o współpracy z dnia 31 maja 2011 r.

(okoliczność bezsporna;

ponadto **dowód:**

- kopia projektu umowy o współpracy, k. 15-17;
- kopia projektów: aneksu i aneksu nr (...), k. 18-19)

W ust. I pkt. 1 projektu umowy wskazane zostało, że świadczenie usług na jej podstawie reguluje ustawa z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnieniu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz.U. Nr 81, poz. 530) oraz Regulamin (...) Danymi (...) Biura (...) S.A. Natomiast opłaty z tytułu usług świadczonych przez (...) S.A. określa (...) S.A. W ust. I pkt. 3 zawarto oświadczenie klienta, że zapoznał się z regulaminem i zobowiązał się przestrzegać jego postanowień.

W ust. II pkt. 5 i 6 przewidziane zostało, że miesięczne opłaty za przechowywanie i udostępnianie powierzonych danych oraz usługi wykonane dla klienta naliczane są za każdy miesiąc z dołu, natomiast wszelkie opłaty miały być dokonywane w oparciu o faktury VAT, których termin płatności wynosił 10 dni od daty wystawienia faktury.

W ust. III pkt. 1 przewidziane zostało, że umowa pomiędzy stronami jest zawarta na czas nieokreślony z możliwością rozwiązania przez każdą ze stron, w formie pisemnej pod rygorem nieważności, z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego.

W ust. III pkt. 3 projektu umowy zapisano, że wszelkie zmiany Umowy wymagają formy pisemnej (...). W ust. III pkt. 13 projektu umowy zapisano, że Umowę sporządzono w dwóch egzemplarzach po jednym dla każdej ze stron.

Zgodnie z ust. III pkt. 8 projektu umowy o współpracy ” (...) S.A. dopuszczało możliwość rejestracji w systemie umowy przesłanej przez klienta w formie elektronicznej lub za pośrednictwem faksu. Do czasu przesłania oryginałów umowy wraz z wszystkimi załącznikami Klient miał możliwość korzystania z usług (...) S.A. wskazanych w Cenniku wyłącznie w zakresie sprawdzenia informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużników niebędących konsumentami, monitorowania tych podmiotów oraz korzystania z pieczęci prewencyjnej”.

(dowód: - kopia projektu umowy o współpracy, k. 15-17)

Pozwany nie odesłał podpisanych oryginałów umowy, a jedynie przesłał do strony powodowej drogą elektroniczną obraz podpisanej siebie umowy.

(okoliczność bezsporna)

Strona powodowa wystawiła na rzecz pozwanego faktury VAT z tytułu opłaty za abonament za okres od 31-05-2011 r. do 15-12-2011 r. Należność za wskazany okres wynosiła w sumie 1.562,91 zł.

(dowód: - faktury VAT, k. 18-25)

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W niniejszej sprawie istotne dla rozstrzygnięcia było ustalenie, czy strony zawarły umowę zwaną umową o współpracy. Strona powodowa dochodziła należności za opisane w projekcie umowy oraz aneksów do tej umowy usługi, podczas gdy pozwany nie odesłał podpisanych oryginałów umowy.

W sprawie bezsporna była treść zapisów zawartych w projekcie umowy o współpracy, ponieważ Strony nie zgłaszały zarzutów co do prawdziwości tych zapisów. Sąd uznał, że dla skutecznego zawarcia umowy decydujące znaczenie miały następujące zapisy jej projektu: w ust III pkt 3 projektu umowy zapisano, że wszelkie zmiany umowy wymagają formy pisemnej (...), w ust III pkt 13 projektu umowy zapisano, że umowę sporządzono w dwóch egzemplarzach po jednym dla każdej ze stron. Zgodnie z ust III pkt 8 umowy o współpracy ” (...) S.A. dopuszczało możliwość rejestracji w systemie umowy przesłanej przez klienta w formie elektronicznej lub za pośrednictwem faksu. Do czasu przesłania oryginałów umowy wraz z wszystkimi załącznikami Klient miał możliwość korzystania z usług (...) S.A. wskazanych w Cenniku wyłącznie w zakresie sprawdzenia informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużników niebędących konsumentami, monitorowania tych podmiotów oraz korzystania z pieczęci prewencyjnej”.

Z przepisu art. 6 k.c. wynika zasada, że ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Regułą tą potwierdza regulacja zawarta w przepisie art. 232 k.p.c. Przepis ten stanowi, że strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. W efekcie, jeżeli materiał dowodowy zgromadzony przez strony nie daje podstawy do dokonania odpowiednich ustaleń faktycznych, Sąd musi wyciągnąć ujemne konsekwencje z nie udowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów. Należy to rozumieć w ten sposób, że strona, która nie wskazała wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu, co do tych okoliczności na niej spoczywał.

W niniejszej sprawie strona powodowa nie przedłożyła dowodu w postaci oryginału umowy oraz przyznała, że nie dysponuje oryginalnie podpisanym przez pozwanego dokumentem w postaci umowy o współpracy oraz że w rozpoznanym stanie faktycznym nie doszło do przesłania przez pozwanego oryginalnie podpisanych dokumentów do strony powodowej.

Przesłanie formularza umowy przez powodową spółkę na adres pozwanego stanowiło w ocenie Sądu klasyczną ofertę zawarcia kontraktu. Ten tryb zawierania umowy reguluje art. 66 k.c. Zgodnie z § 1 powołanego przepisu oświadczenie drugiej stronie woli zawarcia umowy stanowi ofertę, jeżeli określa istotne postanowienia tej umowy. Forma złożenia oferty pozostaje dowolna (z zastrzeżeniem wypadków, w których do zawarcia konkretnej umowy wymagana jest forma szczególna). Zatem przesłanie formularza obejmującego kompletne postanowienia proponowanej umowy i jej aneksu, należy traktować niewątpliwie jako ofertę, która uzależnia zawarcie kontraktu jedynie od akceptacji swoich postanowień przez adresata. Tym samym złożenie przez pozwanego podpisu na formularzu i przesłanie go faksem do strony powodowej nie skutkowało jeszcze zawarciem umowy o współpracy.

Sąd miał na uwadze, iż zgodnie z art. 12 ust 1 i 2 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. z 2010 Nr 81 poz 530) wierzyciel może przekazywać do biura informacje gospodarcze w celu ich ujawnienia, jeżeli zawarł z biurem umowę o udostępnianie informacji gospodarczych, którą sporządza się na piśmie pod rygorem nieważności.

Z definicji zawartej w art. 2 ust. 2 pkt 6 ustawy wynika, iż przez udostępnianie informacji gospodarczych rozumie się „przekazywanie przez wierzyciela informacji gospodarczych do biura informacji gospodarczej oraz ujawnianie tych informacji przez to biuro”.

Jest to przepis bezwzględnie obowiązujący i oznacza, że - w przypadku braku umowy na piśmie pomiędzy wierzycielem i biurem – przekazanie informacji gospodarczych obarczone byłoby nieważnością z mocy samego prawa i stanowiłoby podstawę do roszczeń cywilnoprawnych osób, których dane przekazano (Marzec A. Komentarz do art. 12 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, komentarz LEX 2011).

Sąd zważył, że zgodnie z art. 78 § 1 k.c. do zachowania pisemnej formy czynności prawnej wystarcza złożenie własnoręcznego podpisu na dokumencie obejmującym treść oświadczenia woli. Do zawarcia umowy wystarcza wymiana dokumentów obejmujących treść oświadczeń woli, z których każdy jest podpisany przez jedną ze stron, lub dokumentów, z których każdy obejmuje treść oświadczenia woli jednej ze stron i jest przez nią podpisany.

Sąd podziela stanowisko, iż podpis złożony na dokumencie, który następnie jest przesłany w formie faksu, nie powoduje, iżby złożone oświadczenie strony miało formę pisemną.

Przesłanie za pośrednictwem faksu dokumentu zawierającego oświadczenie woli, na którym został złożony własnoręczny podpis, nie spełnia warunku podpisu własnoręcznego, ponieważ faks jest jedynie kopią danego pisma, czyli również kopią złożonego na nim podpisu, na co zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z 23.11.2007 r. (patrz wyrok SN z dnia 23.11.2007r., sygn. IV CKS 228/07, ponadto wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 29 grudnia 2006 r. sygn. akt I ACa 1589/06). Przesłanie za pośrednictwem faksu podpisanego przez stronę dokumentu ma skutek taki, jak poinformowanie drugiej strony o fakcie podpisania umowy. W żadnym wypadku przesłanie faksem obrazu umowy nie może być utożsamiane z przekazaniem stronie powodowej oświadczenia woli w formie pisemnej.

Co więcej, do zawarcia umowy konieczna jest wymiana dokumentów podpisanych przez każdą ze stron, natomiast w niniejszej sprawie nie tylko, że nie doszło do przekazania stronie powodowej podpisanego przez pozwanego dokumentu umowy, to również nie przekazano pozwanemu podpisanego przez stronę powodową tożsamego dokumentu. W tym zakresie strona powodowa nawet nie stwierdziła, że wysłała pozwanemu podpisany przez siebie dokument umowy.

Podsumowując, do zawarcia umowy zgodnie z art. 78 § 1 konieczna jest wymiana dokumentów zawierających zgodne oświadczenia woli stron, natomiast w niniejszej sprawie do takiej wymiany w ogóle nie doszło. Strona powodowa dysponuje jedynie obrazem (kopią) dokumentu zawierającego oświadczenie woli pozwanego. Pozwany natomiast nie tylko, że nie dysponuje dokumentem zawierającym oświadczenie woli strony powodowej, ale nawet nie posiada analogicznego jak strona powodowa obrazu (kopii) takiego oświadczenia woli.

Wskazać również należy, iż umowa stron przewidywała, iż w przypadku przesłania umowy jedynie w formie elektronicznej lub faksem klient nie mógł umieszczać informacji o dłużnikach w systemie, ani pobierać danych, ale w takim przypadku mógł jedynie sprawdzać informacje gospodarcze o przedsiębiorcach, monitorować firmy oraz korzystać z pieczęci prewencyjnej aż do czasu przesłania oryginału umowy z załącznikami (ust. III pkt 8 umowy). Sama strona powodowa rozróżnia w przygotowanej przez siebie umowę formę zawarcia umowy i dostrzega, że przesłanie obrazu umowy faksem lub w formie elektronicznej nie stanowi zawarcia umowy w formie pisemnej.

Zauważyć należało, że postanowienia ust. 2 projektu umowy o współpracy, w sposób precyzyjny i jednoznaczny stanowiły o tym, za jakiego rodzaju świadczenia pozwany obowiązywał się płacić stronie powodowej miesięczne wynagrodzenie w kwocie 195 zł netto. Na podstawie ust. 2 pkt 1 umowy należało stwierdzić, że zobowiązanie pozwanego miała obejmować płacenie wynagrodzenia za przechowywanie i udostępnianie powierzonych przez niego danych stronie powodowej.

W świetle takiego zapisu nie budziło wątpliwości Sądu, że pozwany miała zobowiązać się do uiszczania opłat w wysokości 195 zł netto miesięcznie, ale tylko wówczas, gdy przekazane przez niego dane zostaną przez powodową spółkę faktycznie przechowywane i udostępniane.

Skoro pozwany nie dostarczając podpisanej umowy na piśmie nie mógł przekazywać informacji gospodarczych w celu ich ujawnienia to brak jest podstaw do pobierania przez stronę powodową opłat z tytułu ich przechowywania i udostępniania.

W ocenie Sądu obowiązek ich zapłaty aktualizowałby się dopiero w przypadku faktycznego i całościowego korzystania przez pozwanego z bazy danych (...). Stała opłata miesięczna została bowiem przez strony ustalona jako opłata

za korzystanie, a więc za faktycznie podjęte działania pozwanego (w zakresie przechowywania i udostępnienie powierzonych danych).

Zatem nawet gdyby pozwany zawarł ze stroną powodową umowę na piśmie i mógłby przekazywać informacje gospodarcze w celu ich ujawnienia to w ocenie Sądu pozwany miałby obowiązek uiszczać umówione opłaty wówczas, gdyby w danym miesiącu rzeczywiście rejestrował się w systemie i umieszczał tam dane, które strona powodowa następnie przechowywała i udostępniała.

W przypadku nie wykazania przez stronę powodową, by pozwany takie dane w systemie umieścił, ani tego by sama takie czynności na jego rzecz wykonywała, w ocenie Sądu opłaty się jej nie należą.

Należy w tym miejscu zauważyć, że dołączony do pozwu wydruk „Informacja o logowaniu klienta w (...)” (k. 33) nie stwierdza, aby klient aktywnie korzystał z usług strony powodowej, w szczególności by umieszczał w bazie strony powodowej swoich dłużników. Na marginesie należy też odnotować, że „Informacja...” ta nie stanowi nawet wystarczająco wiarygodnego dowodu na logowanie się pozwanego do systemu, ponieważ wydruk zawiera różne loginy (1 logowanie pod jednym loginem i 2 logowania pod innym loginem). Co więcej, jak wynika z wyjaśnień pełnomocnika strony powodowej złożonych na rozprawie, login jest odnotowywany w systemie również wtedy, gdy klient nie korzysta z systemu lecz jego dane są sprawdzane przez kogoś innego w ramach programu „R. f.

Mając powyższe na uwadze w ocenie Sądu strona powodowa w żaden sposób nie wykazała, aby pozwany był zobowiązany do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem.

Z tych względów powództwo podlegało oddaleniu.

O wynagrodzeniu kuratora orzeczono w oparciu o § 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 sierpnia 1982 r. w sprawie stawek, warunków przyznawania i wypłaty ryczałtu przysługującego sędziom i pracownikom sądowym za dokonanie oględzin oraz stawek należności kuratorów (Dz.U. z 1982 r., nr 27 poz. 197 ze zm.).